

# Juryrapport Thea Beckman-prijs 2020

Voor de toekenning van de Thea Beckmanprijs zoekt de jury elk jaar naar goed geschreven verhalen die een overtuigende historische insteek hebben. Daarbij maken we onderscheid tussen twee leeftijdsdoelgroepen, die om en om bekroond worden. Voor de Thea Beckmanprijs 2020 selecteerde de jury oorspronkelijk Nederlandstalige historische jeugdboeken voor lezers tot 12 jaar. Daarbij is gekeken naar titels die sinds medio 2018, de laatste keer dat de prijs voor deze doelgroep uitgereikt is, zijn verschenen. Daaruit is een longlist van tien titels en vervolgens een shortlist van vijf titels opgesteld.

De vijf boeken die uiteindelijk door ons zijn genomineerd, bieden stuk voor stuk mooie en meeslepende historische verhalen, goed verteld en naar het oordeel van de jury aantrekkelijk voor de doelgroep. Onder de criteria die de jury heeft toegepast, is een gelijkwaardige rol weggelegd voor literaire kwaliteit en historische zeggingskracht. De overtuigingskracht waarmee het verhaal historisch ingebed is, weegt zwaar mee in de beoordeling.

Als elk jaar hebben studenten van de Willem de Kooningacademie bij de genomineerde titels een animatie gemaakt. Dat is een mooie traditie. De jury dankt de studenten hartelijk voor hun prachtige filmpjes, die steeds aansluitend aan de bespreking van de titel getoond zullen worden.

De vijf genomineerde boeken zijn:

## **Linda Dielemans, *Schaduw van de leeuw***

We zijn 28.000 jaar terug in de tijd. Joeni droomt dat de mammoeten komen. Maar door een verkeerde uitleg van haar droom, komt haar stam in de problemen. Joeni wordt verstoten door de stam en ze moet zichzelf zien te redden. Het wordt een reis vol avonturen waarin ze haar dromen steeds beter leert begrijpen.

*Linda Dielemans schreef een meeslepend avontuur, gebaseerd op grotschilderingen uit de vroegste periode van de menselijke geschiedenis. De jury is onder de indruk van de historisch geloofwaardige manier waarop ze moeiteloos 28 millennia weet te overbruggen door ons in de huid te laten kruipen van een herkenbare, daadkrachtige jonge vrouw.*

De animatie bij *Schaduw van de leeuw* is gemaakt door Nandi Rieks.

## **Martine Letterie, *Verboden te vliegen***

Elke dag zorgt Fietje samen met haar broer voor de duiven in het duivenhok. Maar dan wordt het oorlog. De Duitsers nemen alles in beslag. Huizen, fietsen, radio's... en duiven. Want die kunnen boodschappen overbrengen. Fietje moet een list bedenken om haar duiven te redden. Gelukkig weet ze zeker dat ze de duiven kan verstaan, en zij haar.

*Martine Letterie voegt een prachtige vertelling toe aan haar inmiddels indrukwekkende oeuvre over de Tweede Wereldoorlog. De jury is vol lof over de manier waarop ze jonge kinderen door een goed gevonden afwisseling van perspectieven terloops meeneemt in haar oorlogsverhaal. De gesprekken met de duiven blazen lucht in een in wezen loodzware geschiedenis.*

De animatie bij *Verboden te vliegen* is gemaakt door Milo Boot.

**Inez van Loon, *Mathilde, ik kom je halen***

Na de dood van haar moeder wordt de dertienjarige Mathilde naar haar oom en tante gestuurd, omdat haar hertrouwde vader haar er niet bij kan hebben. Bij haar oom en tante en vele neefjes en nichtjes is het flink ploeteren op de steenbakkerij waar arbeiders uitgebuit worden en het leven uitzichtloos is. Een nieuwe toekomst wacht pas als ze wegvlucht en als ze dienstmeisje aan de slag kan in het grote Antwerpen.

*Inez van Loon schreef een prachtig boek over het verzet tegen kinderarbeid en uitbuiting door de ogen van een dertienjarig meisje. De jury is zeer te spreken over de pakkende wijze waarop ze het verhaal van haar eigen grootmoeder heeft omgewerkt tot een indrukwekkende jeugdroman.*

De animatie bij *Mathilde, ik kom je halen* is gemaakt door Gerany Koerni.

**Kathleen Vereecken, *Alles komt goed, altijd***

Het is 1914. Alice woont met haar ouders, broers en zussen in België. Op een avond kleurt de horizon plots oranje. Het is de voorbode van rampspoed en ellende. Alice ziet talloze vluchtelingen voorbijkomen en slaat met haar gezin uiteindelijk ook zelf op de vlucht. Tevergeefs, zo blijkt.

*Kathleen Vereecken schreef een indrukwekkend verhaal over een jong meisje tegen het achterdoek van de Grote Oorlog. De jury heeft veel waardering voor de terloopse manier waarop verteld wordt hoe de ontwrichtende zinloosheid van oorlog het leven van gewone mensen binnensluipt.*

De animatie bij *Alles komt goed, altijd* is gemaakt door Sophie van Velthoven.

**Dolf Verroen, *Niemand ziet het***

Het is 1947 en de jonge Victor heeft een groot geheim: hij houdt van jongens. Hij weet het al heel lang maar durft er met niemand over te praten. Niet met zijn ouders, niet met meester Maas en al helemaal niet met zijn klasgenoten. Totdat een van de meisjes uit zijn klas verliefd op hem wordt...

*Dolf Verroen schreef een prachtig en ontroerend boek. Als geen ander weet hij het ingewikkelde thema van ontluikende homoseksualiteit en het taboe daarop neer te zetten in een pakkend verhaal, gesitueerd in de na-oorlogse jaren.*

De animatie bij *Niemand ziet het* is gemaakt door Rosa Becks.

Voor we overgaan tot de uitreiking van de Jonge Beckman en de Thea Beckmanprijs, eerst enkele woorden van dank.

De jury dankt het Archeon, dat ook dit jaar weer op uitstekende wijze voor in- en aankleding van de prijsuitreiking zorgdraagt, dit jaar extra bijzonder vanwege de Corona-maatregelen die ook ons jaarlijkse festijn heeft beïnvloed.

Daarnaast een woord van dank aan Henne van Beveren, die zes jaar lang deel heeft uitgemaakt van de jury, dit jaar voor het laatst. Aan Henne hebben we de instelling van de Jonge Beckman te danken. Henne, heel veel dank en alle goeds toegewenst!

De Jonge Beckman wordt al jaren uitgereikt door een bevlogen jury van lezende kinderen en jongeren. Dit jaar heeft de organisatie besloten het grootser aan te pakken. In het voorjaar plaatsten we een landelijke oproep voor jonge enthousiaste lezers. Dit resulteerde in maar liefst 145 aanmeldingen van leesliefhebbers van historische jeugdboeken. Twintig kinderen vanuit heel Nederland én België bemachtigden een plek in de jury voor de Jonge Beckman. Zij lazen in de zomer de vijf boeken van de shortlist en kwamen – geheel onafhankelijk van onze jury – tot een eigen oordeel. Een hartelijk woord van dank aan al deze jongeren en aan Marte Jongbloed en Liselotte Dessauvage voor het begeleiden van de Jonge Beckman.

[Bekendmaking winnaar van de Jonge Beckman]

En dan nu nogmaals een moment der waarheid: de uitreiking van de Thea Beckmanprijs 2020.

Allereerst wil de jury een eervolle vermelding uitdelen aan een boek dat bij alle juryleden hoge ogen gooide. Onze eervolle vermelding gaat naar Linda Dielemans met haar prachtige boek *Schaduw van de leeuw*.

De winnaar is een boek dat de jury beschouwt als de eerste onder zijns gelijken in deze competitie. Een knap geschreven verhaal over een belangrijk en beladen onderwerp. Een boek dat erin slaagt om jonge kinderen mee te nemen in de – helaas nog altijd actuele – verwarrende werkelijkheid van gewone mensen die terecht komen in een oorlogssituatie.

De jury heeft besloten de Thea Beckmanprijs 2020 toe te kennen aan *Verboden te vliegen* van Martine Letterie.

De jury,  
Henne van Beveren (kinderboekwinkel Silvester, Zoetermeer)  
Liselotte Dessauvage (zelfstandig leesbevorderaar)  
Hubert Slings (stichting entoen.nu, voorzitter)  
Monique Veldman (Archeon)  
Moniek Warmer (Stichting Jaap ter Haar / Ontwikkelaar educatieve culturele projecten)